

TOETSING

Flora- en faunawet voor dorpsuitbreiding
te Dwingeloo.

buro bakker adviesburo voor ecologie bv

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET VOOR DORPSUITBREIDING TE DWINGELOO.

©
Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2007);
Toetsing Flora- en faunawet voor dorpsuitbreiding te Dwingeloo.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie B.V. te Assen, in opdracht van Architectenburo Van Ruth B.V.*

in opdracht van:

ARCHITECTENBURO VAN RUTH B.V.

Contactpersoon:

DHR. B. VAN RUTH

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE B.V.

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 e-mail info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. van Kerckvoorde

Veldwerk en rapportage:

Ing. H.J. Steendam

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	OPZET.....	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET.....	2
1.4	DE VOGELRICHTLIJN	3
1.5	DE HABITATRICHTLIJN	3
1.6	RODE LIJSTEN	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA.....	4
2.3.1	Vogels	5
2.3.2	Zoogdieren.....	5
2.3.3	Amfibieën en vissen.....	5
2.3.4	Overige fauna	5
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET.....	6
3.1	SAMENVATTING BESCHERMEDE SOORTEN.....	6
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP.....	6
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITTIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN	6
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES	6

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Westerveld heeft besloten om het bestemmingsplan voor de kern van Dwingeloo te herzien. In dit plan wordt ruimte aan de oostrand van de huidige bewoningskern vrijgemaakt voor een dorpsuitbreiding. Architectenburo Van Ruth begeleidt deze uitbreiding. Bij een dergelijke ruimtelijke ingreep is een natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Figuur 1: Luchtfoto van de locatie die is onderzocht. Bron: Google Earth.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd op basis van een veldbezoek, eventuele bestaande gegevens en ecologisch inzicht te rapporteren over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in het plangebied. Het betreft soorten die beschermd worden op basis van de Flora- en faunawet, de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn.

Op 16 juli 2007 is het terrein hiervoor bezocht en is een zogenaamde quickscan uitgevoerd. Daarbij is gelet op beschermde flora en fauna en is op basis van waarnemingen, sporenonderzoek en de terreinkarakteristiek een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde fauna.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet (2002) is een groot aantal planten- en diersoorten beschermd. Voor het realiseren van de geplande maatregelen zijn de volgende wetsartikelen relevant:

Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van alle in het wild voorkomende planten en dieren minimaal is.

Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats verwijderen van beschermde inheemse planten.

Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.

Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.

Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.

Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen. Tevens wordt voorzien in de mogelijkheid via een algemene maatregel van bestuur vrijstellingen te verlenen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Categorie 1:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).
- Categorie 2:** Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.
- Categorie 3:** Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels:

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3).

1.4 DE VOGELRICHTLIJN

De Europese Vogelrichtlijn is verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd. Aanvragen of verlenen van ontheffingen is niet mogelijk. In de praktijk betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien.

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een speciale beschermingszone. Het ligt op korte afstand van Vogelrichtlijngebied Dwingelderveld. Het Dwingelderveld is aangewezen vanwege het voorkomen van Boomleeuwerik, Tapuit, Geoorde Fuut, Paapje, Roodborsttapuit, Dodaars en Zwarte specht die er in redelijke aantallen tot broeden komen. Tevens is het gebied belangrijk voor doortrekkers en overwintelaars als Slobeend, Wintertaling, Taigarietgans, Toendra-rietgans en Kleine zwaan. Effecten van de te realiseren plannen op het Vogelrichtlijngebied worden uitgesloten.

1.5 DE HABITATRICHTLIJN

De Europese Habitatrichtlijn is eveneens verwerkt in de Flora- en faunawet. In bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn soorten opgenomen die strikt dienen te worden beschermd. Dit is slechts een deel van de soorten die beschermd is in het kader van de Flora- en faunawet. Deze categorie soorten heeft een (veel) strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten.

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen. Het plangebied is geen speciale beschermingszone, maar ligt nabij het Habitatrichtlijngebied Dwingelderveld, welke is aangewezen vanwege de aanwezigheid van een complex van heide, vennen en bossen en vanwege het voorkomen van Kamsalamander, Gevlekte witsnuitlibel en Meervleermuis.

1.6 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Dat geldt zeker voor de flora. In dit rapport is aangegeven of soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het plangebied is momenteel in gebruik als weiland. Met name het gedeelte tegen de bebouwde kom wordt redelijk intensief gebruikt. Het was ten tijde van het veldbezoek pas gemaaid. De zuidelijke uitloper is relatief rijk aan opgaande elementen en heeft als zodanig een kleinschalig karakter. De meeste opgaande elementen bevinden zich echter net buiten of langs de grens van het plangebied. Door het gebied lopen enkele sloten. Aangenomen wordt dat alleen de sloten die dwars door het plangebied lopen gedempt gaan worden en dat de sloten langs de rand hun afwaterende functie behouden.

Figuur 2: Foto van een deel van het plangebied. De foto is genomen vanuit zuidwestelijke richting.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

De vegetatie van het plangebied wordt voornamelijk bepaald door de vrij soortenarme weilanden. Deze worden vrij intensief gebruikt en waren tijdens het veldbezoek pas gemaaid. De soorten die herkenbaar waren, lieten een vrij voedselrijke situatie zien met enkele zeer algemene soorten. De vegetatie hier werd voornamelijk bepaald door Engels raaigras. Daartussen enkele andere soorten als Paardenbloem, Witte klaver, Madelief en Gestreepte witbol. De zuidoostelijke uitloper liet duidelijk een soortenrijkere vegetatie zien, met soorten als Tijm-erprijs, Braam, Berk, Els, Brandnetel, Smalle Weegbree, Grote weegbree en Kleefkruid. Ook dit zijn soorten die zeer algemeen zijn. In en langs de sloten werden Lisdodde, Witte waterkers, Liesgras, Gewone waterweegbree, Moerasrolklaver en Riet aangetroffen. Gezien de aard van het gebied worden geen beschermde soorten in het plangebied verwacht.

2.3 FAUNA

Door de eenzijdige vegetatie in het onderzoeksgebied is er slechts een klein aantal diersoorten dat er zal verblijven. Een aantal algemene, beschermde soorten maakt (waarschijnlijk) wel gebruik van het terrein als foerageergebied. Deze worden hieronder per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Waargenomen vogels zijn allemaal soorten van bossen, struwelen en andere opgaande landschapselementen. Weidevogels zijn niet waargenomen en worden ook niet in het plangebied verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn Geelgors, Grasmus, Torenvalk en Buizerd in het gebied aangetroffen. Torenvalk en Buizerd nestelen waarschijnlijk net buiten het plangebied. Ook Geelgors en Grasmus zitten aan de rand van het gebied.

2.3.2 ZOOGDIEREN

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Wel worden enkele licht beschermde soorten in het gebied verwacht, zoals Veldmuis, Rosse woelmuis, Bosmuis, Gewone Bosspitsmuis, Mol, Egel en Haas. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet in het plangebied verwacht. De rij met oude Eik en Iep net buiten het plangebied is wel geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.

2.3.3 AMFIBIEËN EN VISSSEN

Geschikte voortplantingswateren zijn in het plangebied aanwezig in de vorm van kavelsloten. Tijdens het veldbezoek werd in één van deze sloten een kleine populatie Bastaardkikkers waargenomen. Daarnaast zijn de sloten geschikt als voortplantingswater voor Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Er worden geen beschermde vissen verwacht.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Gezien de aard van het gebied en de daar aanwezige biotopen, kan gesteld worden dat andere beschermde dieren, zoals beschermde reptielen en ongewervelden, niet op het terrein voorkomen. Er werden uitsluitend zeer algemene soorten gevonden zoals Landkaartje, Bruin zandoogje, Krasser en Ratelaar.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft per aangetroffen of vermoede soort het beschermingsregime aan (zie § 1.3). Voor soorten van categorie 2 en 3 is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Daarnaast zijn tijdens het broedseizoen alle vogelsoorten zwaar beschermd (categorie 3). Voor soorten van categorie 1 is geen ontheffingsaanvraag nodig. In § 3.4 wordt dit verder toegelicht.

Soortgroep	Soort	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 3	Rode lijst
Zoogdieren	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X			
	Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X			
	Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X			
	Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X			
	Mol (<i>Talpa europea</i>)	X			
	Haas (<i>Lepus europaeus</i>)	X			
	Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	X			
Amfibieën	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X			
	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X			
	Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)	X			

Tabel 2: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde fauna. Categorie 1: algemene beschermde soorten; Categorie 2: overige beschermde soorten; Categorie 3: strikt beschermd (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is het niet uit te sluiten dat er individuen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën het slachtoffer worden. Het betreffen hier allemaal categorie 1 soorten, waarvoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd en waarvoor de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. De meeste soorten zullen vrijwel geen hinder ondervinden van de werkzaamheden, mits deze niet worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Ten aanzien van broedvogels is het noodzakelijk de broedtijd te ontzien. Dit houdt in dat de werkzaamheden niet tussen eind maart en eind juli mogen worden gestart. Werkzaamheden die eerder gestart zijn kunnen wel in de broedtijd doorlopen als er van uit kan worden gegaan dat er zich door de lopende activiteiten geen vogels gevestigd hebben om te broeden. Bij aanvang buiten of vlak voor de broedtijd kan worden aangenomen dat de vogels die eventueel zouden willen gaan broeden, de gelegenheid hebben uit te wijken naar rustiger oorden.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Werkzaamheden hebben geen significante effecten op de gevonden beschermde soorten. Het zijn algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Mits de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.